

Prilagojen padec izvoza blaga v 2021 verjetno pri 10 %

Od 2. do 8. januarja 2021

Izvozna gibanja pri blagu ob zaključku leta pričakovano vse krepkejša

Novembrski podatki o izvozu blaga so bili pričakovano dobri. Medletno je bil izvoz višji za 0,9 % (30 mio EUR višji), pri čemer je bila rast na trge EU višja za 20 mio EUR, na trge izven EU pa za 10 mio EUR (relativna krepitev je bila, zanimivo, enaka: 0,9 %). Pri tem je seveda ključna razlika med izvozom na trge EU in v druge države. Izvoz v prvo skupino držav je bil v **enajstih mesecih 2020** nižji za 10 % (realen padec je bil verjetno pri okoli 8 %, zaradi padca cen blaga), v druge države pa višji za 16 %, predvsem zaradi visoke rasti izvoza v Švico (+93 % v prvih desetih mesecih oz. +1,7 mrd EUR), kar izvira pretežno iz poslov skladiščenja zdravil za večji zdravstveni koncern v regiji. Vrednostno gledano, se je izvoz v prvih desetih mesecih 2020 najbolj znižal v Italijo (-800 mio EUR; -24 %), Nemčijo (-550 mio EUR; -10 %) in na Hrvaško (-250 mio EUR; -10 %). Med drugimi pomembnimi izvoznimi partnericami je bil padec izvoza visok še v Združeno kraljestvo (-18 %) in v Španijo (-18 %). Izvoz na Nizozemsko, v Dansko, Kanado, Saudsko Arabijo in Avstralijo je bil višji od 20 do 30 mio EUR v tem obdobju.

Podpora gospodarstvu v Sloveniji v zgornji skupini držav

Ministrstvo za finance RS je na spletni strani gov.si objavilo, da naj bi Slovenija v 2020 boju proti pandemiji namenila 5,3 % BDP, kar naj bi Slovenijo uvrstilo v sam evropski vrh (na osnovi ocen EK, ki izhajajo iz Osnutka proračunskih načrtov 2021). Pri teh ukrepih so upoštevani tudi ukrepi, ki so vezani na zamik pri plačilu (odlog plačila obveznosti kreditojemalcev) oz. državne garancije na bančne kredite, ki same po sebi ne bodo pomenile korespondenčnega denarnega odliva v celotnem znesku uveljavljenih pravic. Na podlagi iste metodologije (podatki so dosegljivi le za 9 držav) naj bi v Franciji namenili 2,9 % BDP, v Nemčiji 4,7 %, v Italiji 5,5 % in na Irskem 5,2 % (našteto so pretežno države, ki so namenile večji delež sredstev).

Decembra cene medletno nižje za dober odstotek

Medletni padec cen življenjskih potrebščin se je konec leta še nekoliko poglobil, in sicer na -1,1 %, kar je bilo več od naših pričakovanj. Cene blaga so bile decembra medletno nižje za 1,7 %, pri čemer so se znižale cene **poltrajnega blaga in blaga dnevne porabe** (za 4,1 % oz. 1,5 %), medtem ko so cene trajnega blaga v povprečju ostale nespremenjene. Presenetil nas je 5,4-odstotni padec cen v skupini oblačil in obutve, ki pa verjetno ne odraža objektivnega stanja za potrošnike zaradi spremembe nakupnih navad v mesecu decembru (prodaja preko spleta je v tej kategoriji bila v decembru 2020 večja kot v decembru 2019, kar Statistični urad RS pri merjenju ni mogel prilagoditi).

Cene storitev so se v enem letu v povprečju zvišale za 0,2 %. Precej se je upočasnila tudi rast cen hrane, kar povezujemo z večjo ponudbo hrane zaradi dobre letine, manjšo aktivnostjo gostinskih in hotelskih storitev ter popolnim zaprtjem nekaterih drugih dejavnosti (šole). V zadnjih mesecih je bil izrazit tudi padec cen poltrajnega blaga, predvsem zaradi nižjih cen obleke in obutve. Na letno raven cen v 2020 so vplivale cene proizvodov in storitev iz skupine zdravstva (za 4,9 %), ki so k letni inflaciji prispevale 0,3 odstotne točke. Višje cene tobaka in tobačnih izdelkov (za 5,3 %) ter višje cene hrane (za 1,1 %) so k letni inflaciji prispevale še vsaka po 0,2 odstotne točke.

V celotnem letu 2020 so se cene v povprečju znižale za 0,1 %, pri čemer se je blago v povprečju pocenilo za 0,9 %, storitve pa podražile za 1,6 %. Za leto 2021 menimo, da se bodo cene povečevale hitreje, predvsem zaradi višje rasti storitvene inflacije (umik zaježitvenih ukrepov, dvig minimalne plače) kot tudi blaga, saj se cene kovin in energentov spet hitro povečujejo, predvsem zaradi dobre gospodarske situacije na Kitajskem. Tako menimo, da bodo **cene v 2021 v povprečju** porasle za 1,9 %, kar je znatno odstopanje glede na napoved UMAR (0,6 %) ali Banke Slovenije (0,9 %, metodologija HICP). Povprečje **neodvisnih napovedi** je pri 1,1 %.

Visoko-frekvenčni podatki kažejo na manjši upad BDP v zadnjem četrtletju 2020

Poraba električne energije je bila v novembru in decembru medletno nižja za 3 % in skladna z našimi pričakovanji. Upad porabe je bil večji v Avstriji in Italiji, v Nemčiji in Franciji je bila poraba podobna kot v enakem obdobju 2019. Promet tovornih vozil na slovenskih avtocestah je bil v tednu pred novim letom močno povečan, kar je predvsem posledica ugodnejše razporeditve praznikov v 2020.

Decembrska ocena o tekočem položaju v nemški avtomobilski industriji se je nekoliko poslabšala (s +5 v novembru na -5,4 v decembru). Ob tem so družbe dvignile svoja pričakovanja o prihodnjem poslovanju v naslednjega pol leta (-1,6 novembra in

+10,1 v decembru). Predvsem so se dvignile ocene o prihodnjem gibanju proizvodnje. Kljub temu naj bi se število delovnih mest še zmanjševalo, verjetno predvsem zaradi dviga produktivnosti (vir: IFO).

Število brezposelnih še vedno narašča

Število brezposelnih se tudi v začetku novega leta po neuradnih podatkih Zavoda RS za zaposlovanje še povečuje in se približuje številu 89.000. **Naraščanje je pretežno sezonskega značaja**, saj je denimo tudi med novembrom 2018 in januarjem 2019 število brezposelnih naraslo za 7.500 (leto prej za 6.700). Dinamiko na trgu dela bo razkrila situacija v februarju, ko se tradicionalno zopet povečuje zaposlovanje, število registrirano brezposelnih pa upada. Zelo pozorno bo potrebno spremljati situacijo zaposlovanja v delovno-intenzivnih dejavnostih, saj bo do konca januarja (med 20 in 25. januarjem 2020) znana višina minimalne plače. Ocenjujemo, da bo nova višina **na spodnji meji uskladitve, pri 1.025 EUR bruto**.

Možnost prekinitve karantene ponovno velja za vse osebe od 9. januarja 2021

Če oseba, ki jo policija ob vstopu v Republiko Slovenijo napoti v karanteno na domu, v času trajanja karantene opravi testiranje na prisotnost COVID-19 po PCR metodi in je izvid testa negativen, se šteje, da je karantena prekinjena. Testiranje se sme opraviti sicer šele peti dan po napotitvi v karanteno na domu. Ta možnost prekinitve karantene velja za vse osebe, ne glede na državljanstvo. Menimo, da bo ta sprememba skrajšala čas vrnitve zaposlenih na delovno mesto, v kolikor so predhodno zapustili Slovenijo. Po neuradnih podatkih je strošek PCR testiranja med 80 in 120 EUR.

Slabšanje demografske dinamike

Pandemija COVID-19 je poslabšala **demografsko sliko** v Sloveniji. V prvih 11 mesecih je umrlo 20.600 ljudi (+10,2 %), rodilo pa se je 16.900 otrok (-5,3 %). **Presežna umrljivost** (tj. presežek števila umrlih v primerjavi s povprečnim številom oseb, umrlih v preteklih letih v enakem obdobju) je v prvih enajstih mesecih 2020 znašala 11,9 %. To pomeni, da je v omenjenem obdobju umrlo za 11,9 % več prebivalcev kot povprečno v enakem obdobju v letih 2015–2019. Kljub temu menimo, da bo **povečano priseljevanje** nadomestilo izpad pri negativnem naravnem prirastku, predvsem na segmentih, kjer primanjkuje zaposlenih (industrija, gradbeništvo, enostavne storitve).

Optimizem v industriji visok, vendar dobavni roki daljši

Globalni proizvodni indikator, ki ga meri J.P. Morgan, je tudi decembra ostal na 10-letnem vrhu (53,8), kar pomeni, da se svetovna proizvodnja hitro povečuje in nadomešča zamujene mesece med marcem in majem 2020. Kljub temu v številnih državah kompleksne industrije (elektro in avtomobilska) opozarjajo na slabšo dosegljivost ključnih vhodnih komponent (polprevodniki, surovine). Največji optimizem so izkazovala podjetja iz Brazilije, Tajvana, Nemčije, Nizozemske, Kanade in Združenega kraljestva. Optimizem v francoski industriji je bil precej nižji kot v nemški, kar izvira iz drugačne strukture francoskih izvoznih poslov. Pesimizem je bil prisoten le v Mehiki in v Grčiji.

Dogodki v prihodnjem tednu: novembrska industrijska proizvodnja

Dan objave	Kazalec	Vir oz. poročevalec	Pomen
11. 1. 2021, ponedeljek	Indeksi industrijske proizvodnje, Slovenija, november 2020	Statistični urad RS	Gibanje industrijske proizvodnje v predelovalnih dejavnostih, rudarstvu in energetiki
13. 1. 2021, sreda	Indeksi industrijske proizvodnje, EU-27, november 2020	Eurostat	Gibanje industrijske proizvodnje v predelovalnih dejavnostih, rudarstvu in energetiki
13. 1. 2021, sreda	Plačilna bilanca, Slovenija, november 2020	Statistični urad RS	Gibanje izvoza storitev po ključnih skupinah
13. 1. 2021, sreda	Osnovna inflacija, ZDA, december 2020	US Department of Labor Statistics	Odraža stanje v gospodarstvu in pomembno vpliva na odločitve FED
13. 1. 2021, sreda	Cestni blagovni prevoz, Slovenija, 3. četrletje 2020	Statistični urad RS	Transportni trendi v domačem in mednarodnem gospodarskem okolju
14. 1. 2021, četrtek	Cene stanovanjskih nepremičnin, EU-27, 3. četrletje 2020	Eurostat	Gibanje cen nepremičnin po državah EU-27 odraža ceno zadolževanja in razpoloženje potrošnikov

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS

14. 1. 2021, četrtek	Prilagojena prodaja na drobno, ZDA, december 2020	US Census Bureau	Prodaja na drobno, brez nakupov vozil, goriva, gradbenega materiala in gostinskih storitev
14. 1. 2021, četrtek	Prodaja na drobno, industrijska proizvodnja, Kitajska, november 2020	National Bureau of Statistics of China	Ključna podatka za oceno aktivnosti kitajskega gospodarstva v novembru
15. 1. 2021, petek	Transport, Slovenija, november 2020	Statistični urad RS	Podatki o cestnem, pomorskem in zračnem prometu, tako potnikov kot blaga
15. 1. 2021, petek	Blagovna menjava, EU-27, november 2020	Eurostat	Gibanje izvoza in uvoza blaga držav članic EU-27
15. 1. 2021, petek	Michiganski kazalnik potrošniškega razpoloženja, ZDA, januar 2021	University of Michigan	Pokazatelj prihodnjih gibanj v domači potrošnji
15. 1. 2021, petek	Plače zaposlenih pri pravnih osebah, Slovenija, november 2020	Statistični urad RS	Kazalnik, ki vpliva na potrošnjo
15. 1. 2021, petek	Indeksi vrednosti opravljenih gradbenih del, Slovenija, november 2020	Statistični urad RS	Gibanje pri stavbah in gradbeno inženirskih objektih

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Kazalnik	Zadnja/predhodna vrednost	Ciljna vrednost (ocena Analitike GZS)	Stopnja negotovosti ocene (1=nizka, 5=zelo visoka)
Osnovna inflacija, ZDA, dec. 2020/dec. 2019	1,6 %	1,5 %	2
Indeksi industrijske proizvodnje, Slovenija, nov. 2020/ nov. 2019	-1,1 %	+0,0 %	3
Indeksi vrednosti opravljenih gradbenih del, Slovenija, nov. 2020/ nov. 2019	-0,3 %	+1,0 %	2